

JAVNOFINANČNA GIBANJA

Ministrstvo za finance

April 2022

Vsebina

Javnofinančni podatki	1
Institucionalno zajetje	2
Sektor država 2021	3
Proračunski prihodki in odhodki	4
Dolg državnega proračuna	6
Pokojninska blagajna – ZPIZ	7
Zdravstvena blagajna – ZZZS	8
Proračuni občin	9
Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja	11
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država	13
Izdatki sektorja država	16
Državna poročta	18
Najave objav podatkov	19

Javnofinančni podatki

V poročilu Javnofinančnih gibanj so prikazani zbirni četrtni podatki o realiziranih javnofinančnih tokovih v Republiki Sloveniji kot se v skladu z obstoječim sistemom javnega financiranja oblikujejo in razporejajo skozi štiri blagajne javnih financ (državni proračun, ZPIZ, ZZS in proračuni občin), kar predstavlja konsolidirano globalno bilanco javnega financiranja. Sistem javnih financ v Sloveniji je zasnovan na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada; tj. metodologiji za spremljanje državne finančne statistike GFS 1986, ki temelji na ekonomski klasifikaciji javnofinančnih tokov.

Javne finance v najširšem smislu pa združuje sektor država, ki poleg navedenih štirih javnih blagajn vključuje tudi prihodke in odhodke posrednih proračunskih uporabnikov in drugih institucionalnih enot, ki se v skladu z metodologijo ESA in uveljavljeno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščajo v sektor država, kot so javni zavodi, skladi, agencije, gospodarske družbe idr. Četrtnete ocene javnofinančnih podatkov na ravni celotnega sektorja država so preračunane v skladu s pravili in smernicami novejšje metodologije GFS 2014, ki omogoča mednarodno primerjavo podatkov. Vsi podatki so prikazani na podlagi denarnega toka oziroma t. i. plačani realizaciji (izjema gospodarske družbe). Podrobneje o virih in metodah izračuna javnofinančnih podatkov najdete na spletni strani Ministrstva za finance pod temo [fiskalna in javnofinančna politika](https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/) (<https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>).

Državni proračun predstavlja glavni vir štirih blagajn javnih financ in hkrati pomemben del v strukturi celotnih izdatkov sektorja države (41 %). Sestavlja ga 179 neposrednih proračunskih uporabnikov, kot so npr. ministrstva, sodišča, upravne enote, vladne službe idr., ki se financirajo neposredno iz proračuna. Poleg tega pa državni proračun posredno preko odhodkov (transferjev) pomembno vpliva tudi na dinamiko posrednih uporabnikov, ki izvajajo javno službo.

Sklada socialne varnosti predstavljata Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS); oba v obveznem delu zavarovanja. Ti dve samostojni blagajni javnega financiranja večji del sredstev pridobivata neposredno od zavarovancev v obliki zbranih prispevkov za socialno varnost, del sredstev pa tudi kot transfer iz državnega oz. občinskih proračunov. Pokojninska blagajna izplačuje tudi prispevke za zdravstveno zavarovanje upokojencev, preko transfera v zdravstveno blagajno. Prav tako izplačuje pokojnine, invalidnine in druge transferje, ki zagotavljajo socialno varnost vsem upravičencem. Zdravstvena blagajna poleg kritja stroškov opravljanja javne zdravstvene službe zdravstvenim institucijam (npr. za plače, zdravila, medicinske pripomočke idr.), izplačuje tudi boleznine.

Proračuni občin predstavljajo (konsolidirane) zbirne tokove prihodkov in odhodkov vseh 212 občin skupaj, ki sodijo med neposredne proračunske uporabnike. Iz proračunov občin se neposredno financirajo tudi krajevne in druge lokalne skupnosti.

Ostale enote sektorja država so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov in delujejo na centralni ali lokalni ravni države (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor država so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi nekatere pravne osebe zasebnega prava, gospodarske družbe (javna podjetja kot netržni proizvajalci), med drugim tudi Kapitalska družba (KAD) v delu, ki pokriva zakonsko obveznost do ZPIZ. Poleg naštetih v sektor država uvrščamo še nekatere dodatne transakcije posebnih skladov oz. enot, ki sicer niso samostojne pravnoorganizacijske oblike (proračunski skladi in rezerva idr.)

Institucionalno zajetje

glede na vir financiranja

Neposredni
uporabniki
državnega
proračuna

41 %

Sklada
socialne
varnosti

28 %

Neposredni
uporabniki
proračunov
občin

7 %

Ostale
enote

24 %

Sektor država

2021

100 %

Prihodki 23.059 mio €
Odhodki 25.621 mio €

Primanjkljaj
2.562 mio €

76 %

Konsolidirana bilanca

Primanjkljaj 2.917 mio €

**Centralna
država**
S.1311

56 %

Prih. 13.677 mio €
Odh. 16.468 mio €

Primanjkljaj
2.791 mio €

Proračun

Državni proračun 41 %

Prihodki 11.174 mio €

Odhodki 14.254 mio €

Primanjkljaj 3.080 mio €

Transferi v:

- ZPIZ 985 mio €
- Sklade in agencije 68 mio €
- Proračunske sklade 359 mio €
- Javna podjetja 515 mio €
- Javni zavodi 3.234 mio €

Izven-proračunsko

Javni skladi (8): Stanovanjski sklad RS, EKO sklad...

Javni zavodi (299): gimnazije, univerze, bolnišnice, kulturni domovi...

Javne agencije (14)

Javna podjetja (40)

Proračunski skladi in

proračunska rezerva (9)

Pravne osebe zasebnega prava in druge enote

15 %

Prih. 5.964 mio €
Odh. 5.427 mio €

Presežek
537 mio €

**Lokalna
država**
S.1313

16 %

Prih. 4.746 mio €
Odh. 4.630 mio €

Presežek
116 mio €

Občinski proračuni (212)

7 %

Prihodki 2.498 mio €

Odhodki 2.455 mio €

Presežek 43 mio €

Transferi v:

- Javne zavode 635 mio €
- javne sklade 9 mio €
- Druge enote 20 mio €

Javni skladi (7)

Javni zavodi (1.010): vrtci, osnovne šole, zdravstveni domovi...

Javne agencije (1)

Javna podjetja (29)

Pravne osebe

zasebnega prava (12)

Druge enote / lokalne skupnosti

8 %

**Skladi
socialne
varnosti**
S.1314

28 %

Prih. 9.841 mio €
Odh. 9.729 mio €

Presežek
112 mio €

ZPIZ 18 %

Prihodki 6.206

Odhodki 6.206

Primanjkljaj 0

Transfer v: → ZZZS 458 mio €

ZZZS 10 %

Prihodki 3.638 mio €

Odhodki 3.518 mio €

Presežek 120 mio €

Transfer v: → Zavode 2.066 mio €

Javno podjetje

Kapitalska družba, d.d.

Transfer v:

→ ZPIZ 50 mio €

Opombe: Slika prikazuje bilance sektorja država v letu 2021 po denarnem toku in metodologiji GFS 2014 (prva ocena Ministrstva za finance). Ocenjeni transferni tokovi so prikazani na podlagi pravil računovodske konsolidacije oz. po pravilih metodologije GFS 1986. V oklepaju je navedeno št. institucionalnih enot po stanju iz Ajpes registra PRS po posameznih podsektorjih države za leto 2021 (stanje na 31.12.2021). Preračuni v % temeljijo na podlagi bruto zneskov in predstavljajo delež izdatkov posameznih skupin enot ali podsektorjev gledano z vidika vira financiranja.

Proračunski prihodki in odhodki

PRIHODKI

Prihodki državnega proračuna

Davčni prihodki

v tem: dohodnina

DDPO

DDV

trošarine

Nedavčni prihodki

Kapitalski prihodki

Prejete donacije

Transforni prihodki

Prejeta sredstva iz EU

2021 Q1	2022 Q1	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
2.412	3.066	27,1
1.962	2.396	22,1
407	468	15,0
202	247	22,1
806	1.068	32,4
308	327	6,1
187	213	13,8
24	49	100,3
6	11	72,1
0	0	0,5
232	398	71,5

ODHODKI

Odhodki državnega proračuna

Tekoči odhodki

v tem: plače in prispevki

izdatki za blago in storitve

plačila obresti

rezerve

Tekoči transferi

v tem: subvencije

transferi posameznikom in gospodinjstvom

tekoči transferi občinam

tekoči transferi v sklade soc. zavarovanja

tekoči transferi v javne zavode

Investicijski odhodki in transferi

Plačila sredstev v proračun EU

2021 Q1	2022 Q1	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
3.677	3.327	-9,5
1.004	1.085	8,1
391	370	-5,4
170	178	4,3
386	335	-13,1
57	202	256,2
2.352	1.915	-18,6
287	175	-38,8
836	471	-43,7
30	33	9,8
290	405	39,7
783	688	-12,1
125	145	16,8
197	182	-7,7

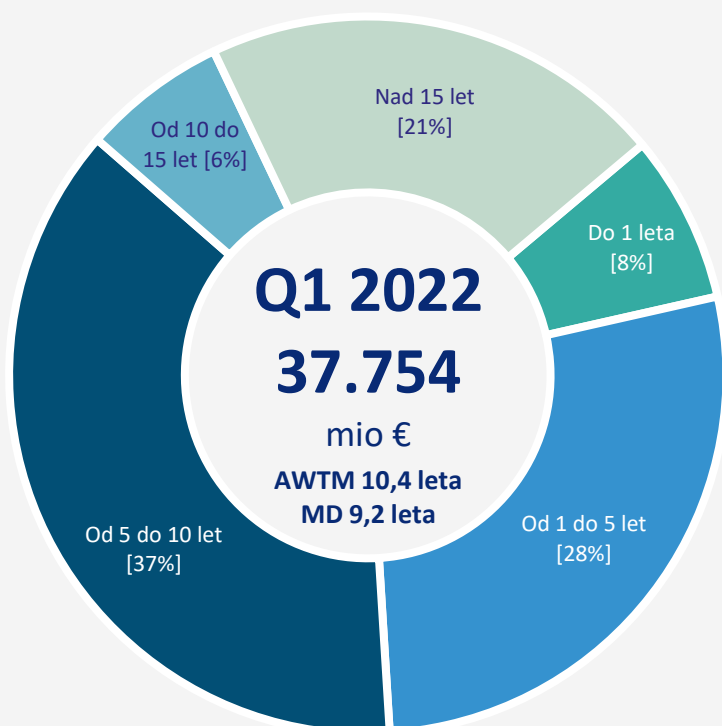
Vir: Ministrstvo za finance.

Prihodki državnega proračuna so v prvem četrtletju 2022 znašali 3.066 mio EUR, kar je za okoli 650 mio EUR ali 27 % več kot v enakem obdobju leta 2021. Rast lahko v največji meri pripišemo višjim davčnim prihodkov (za okoli 430 mio EUR ali 22 %), predvsem na račun višjih prihodkov od davka na dodano vrednost (za okoli 260 mio EUR ali 32 %), trošarin, predvsem na energente in tobak (za 19 mio EUR ali 6 %), ter dohodnine (za 61 mio EUR ali 15 %) in davka na dohodke pravnih oseb (za 45 mio EUR ali 22 %). Ugodna realizacija je odraz razmer na trgu dela in stanja gospodarstva ter višje potrošnje države in gospodinjstev. Nedavčni prihodki so bili višji za 26 mio EUR (14 %), predvsem na račun višjih prihodkov od obresti in drugih nedavčnih prihodkov zaradi prejete razlike v ceni izdanih obveznic ob servisiranju dolga. Prihodki iz naslova sredstev EU so se v prvem četrtletju letos medletno povečali za preko 160 mio EUR ali 71,5 % tako na račun prenosa drugega dela predplačila iz načrta za okrepanje in odpornost v proračunski sklad (118 mio EUR) kot tudi višjih prihodkov sredstev EU iz strukturnih skladov (za 44 mio EUR ali 47 %), kar je rezultat povečanega obsega izvajanja projektov.

Odhodki državnega proračuna so v prvem četrtletju 2022 znašali 3.327 mio EUR kar je za okoli 10 % ali 350 mio EUR manj kot v enakem lanskem obdobju. V prvem četrtletju so se tako najbolj znižali odhodki za tekoče transfere (za okoli 440 mio EUR), predvsem na račun nižjih odhodkov za subvencije (za 111 mio EUR ali okoli 40 %), nižjih transferov posameznikom in gospodinjstvom (za okoli 360 mio EUR ali dobrih 40 %) in nižjih transferov javnim zavodom predvsem iz naslova plač (za 96 mio EUR ali 12 %). Nižji odhodki so predvsem posledica nižjih odhodkov za covid ukrepe, ki so se v primerjavi s prvim četrtletjem lani znižali za dobrih 600 mio EUR ali 65 %. Še naprej se znižujejo odhodki za obresti, ki so v prvem četrtletju letos znašali 335 mio EUR, kar je za dobrih 50 mio EUR ali 13 % manj kot v enakem lanskem obdobju. Odhodki za plače in prispevke so bili za okoli 21 mio EUR ali blizu 5 % nižji kot lani, predvsem zaradi nižjih izplačil covid dodatkov. Rast odhodkov pa smo v prvem četrtletju letos zaznali na področju investicij in investicijskih transferov. Skupno so se povečali za 21 mio EUR ali 17 %, višji pa so bili tudi transferi za uravnoteženje razvitosti občin (za 7 mio EUR ali okoli 40 %). V proračun EU smo v prvem četrtletju letos vplačali za 182 mio EUR, kar je za 15 mio EUR ali blizu 8 % manj kot v enakem lanskem obdobju.

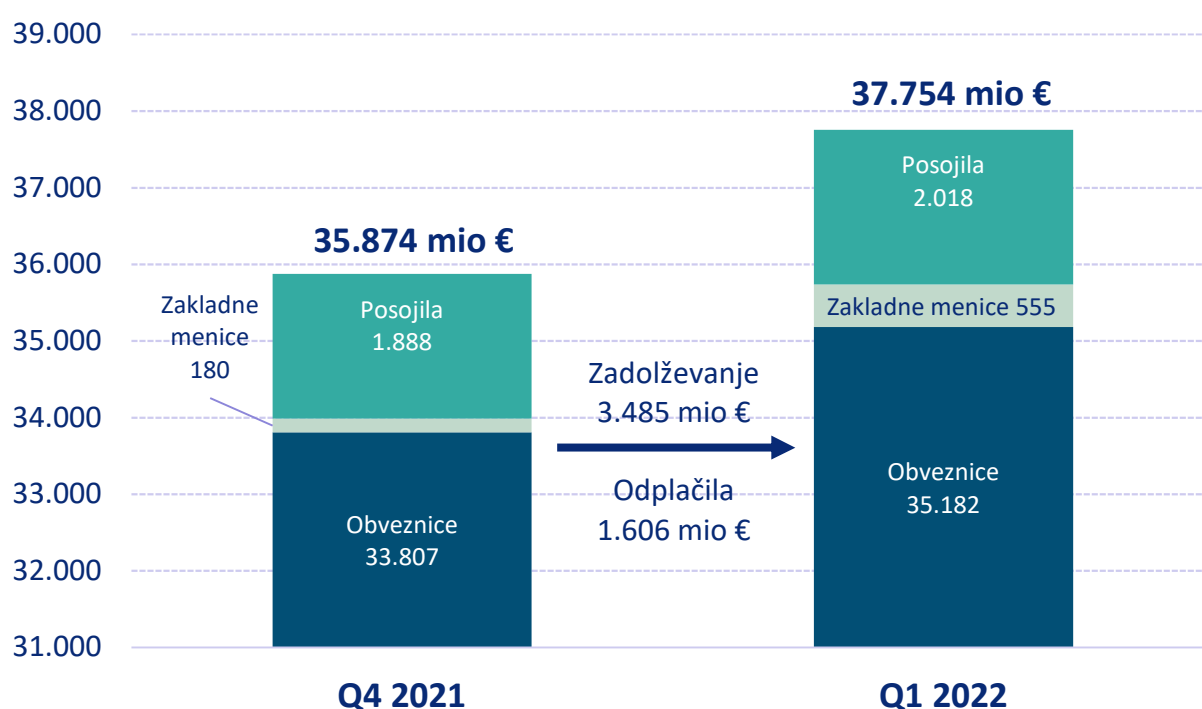
Primanjkljaj državnega proračuna je v prvem četrtletju letos znašal 261 mio EUR, kar je za dobro milijardo EUR manj, kot je znašal v enakem lanskem obdobju (1.266 mio EUR). K nižjemu primanjkljaju je prispevala visoka rast prihodkov in padec odhodkov državnega proračuna v letošnjem prvem četrtletju. Proračunski saldo brez upoštevanja prihodkov in odhodkov za obresti (primarni saldo) pa je bil v prvem četrtletju letos pozitiven, znašal je 61 mio EUR, v enakem obdobju lani pa smo beležili primarni primanjkljaj v višini dobrih 880 mio EUR.

Dolg državnega proračuna

Stanje dolga državnega proračuna se je v prvem četrtletju povečalo za 1.879 mio EUR. Dolg se je povečal za 3.485 mio EUR zaradi izdaje obveznic RS89 in RS90, dodatne izdaje obveznic RS88, RS74, RS76, RS77, RS82 in RS85, izdaje tri-, šest- in dvanajstmesečnih zakladnih menic, začasne prodaje obveznic RS ter spremembe tečaja valute XDR, v kateri je denominirana zadolžnica Banke Slovenije. Dolg se je znižal za 1.606 mio EUR zaradi odplačila zakladnih menic DZ93 in DZ94, odplačila obveznic RS21, RS49 in RS73 ter odkupa obveznic RS66, RS83, USD2023 in USD2024. V ročnostnem profilu zapadanja odplačil glavnice dolga državnega proračuna ima 27,5 % dolga zapadlost glavnice daljšo od 10 let. Na koncu prvega četrtletja znaša povprečni tehtani čas do dospelja (AWTM) 10,4 leta, kar je za 0,4 leta več kot v prejšnjem četrtletju. Prilagojeno trajanje (MD) se je v enakem obdobju povečalo in znaša 9,2 leta.

Stanje dolga državnega proračuna 4Q 2021–1Q 2022 (mio €)

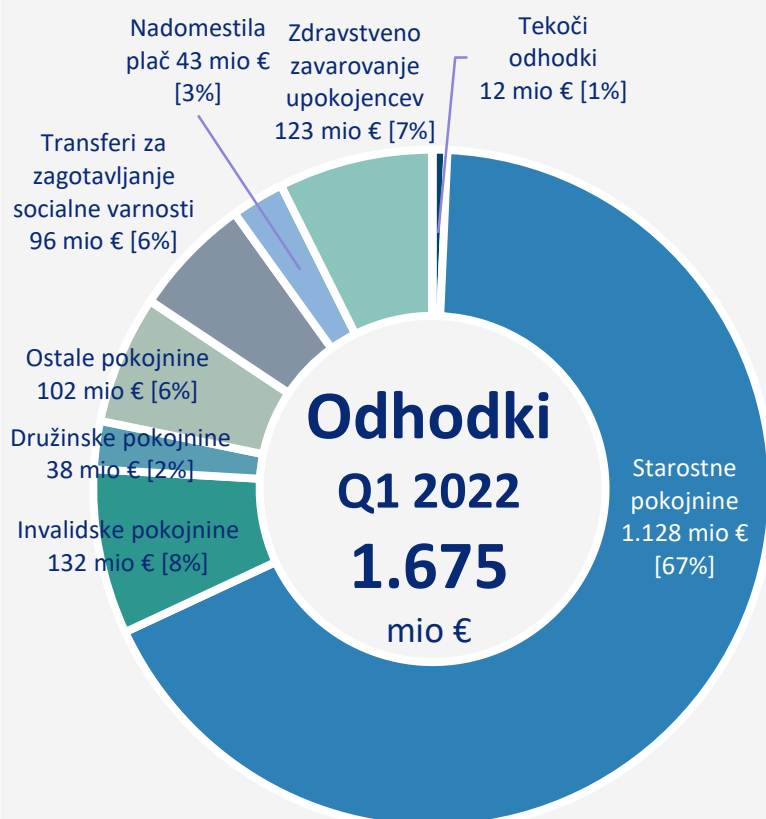
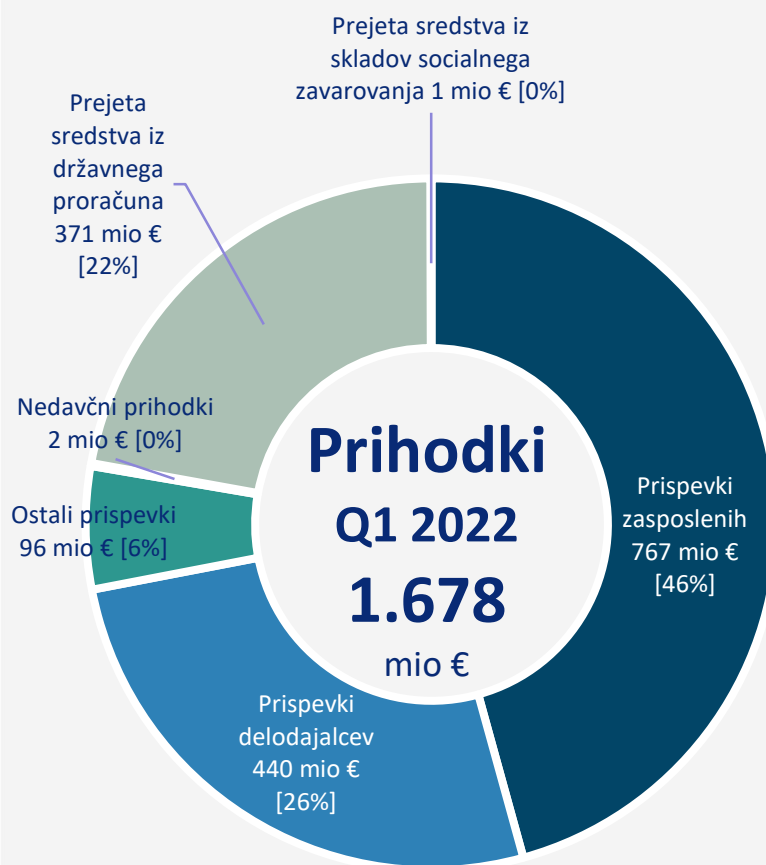
Vir: Ministrstvo za finance.

Pokojninska blagajna

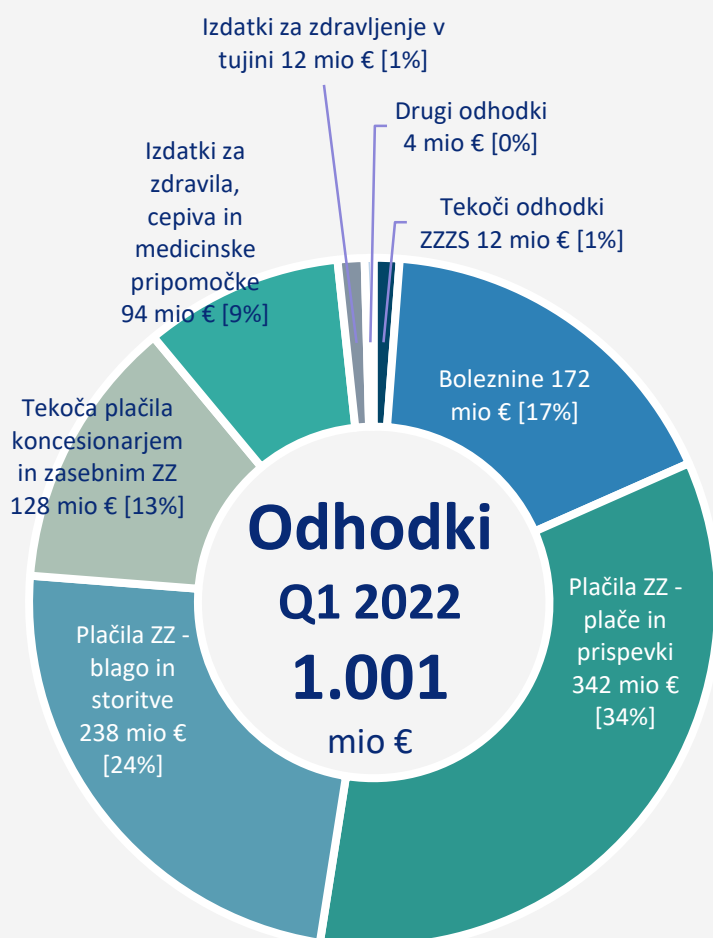
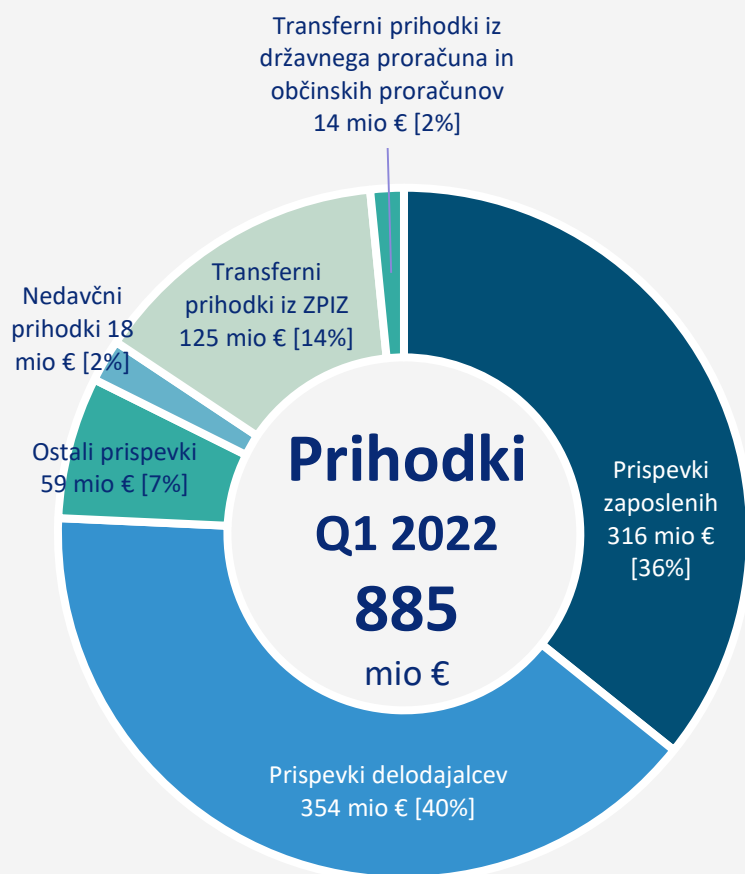
ZPIZ

Skupni prihodki blagajne ZPIZ so se v prvem četrtnetju 2022 glede na prvo četrtnetje 2021 zvišali za 8,1 % in dosegli 1.678 mio EUR. Glavnina se nanaša na prihodke od socialnih prispevkov in transfere iz državnega proračuna. V prvem četrtnetju so se prispevki zaposlenih, delodajalcev in ostali skupaj zvišali za 6,7 % ali 82 mio EUR na 1.304 mio EUR. Prav tako so se za 13 % na 371 mio EUR zvišali tudi transferni prihodki iz državnega proračuna (sofinanciranje na podlagi 162. čl. ZPIZ-2) zaradi višjih pokojnin.

Skupni odhodki ZPIZ so v prvem četrtnetju letos znašali 1.675 mio EUR in so bili glede na prvo četrtnetje lani višji za 8,1 %. Med odhodki so največji oz. 84-odstotni delež predstavljala sredstva za pokojnine, ki so se glede na enako obdobje lani zvišala za 8,8 % ali dobrih 113 mio EUR na 1.401 mio EUR. Povišanje je predvsem posledica izredne uskladitve pokojnin januarja na podlagi novele ZPIZ-2L in razmeroma visoke februarске redne (4,4 %) uskladitve. Starostne pokojnine, ki v strukturi celotnih odhodkov zavoda predstavljajo dobrih 67 %, so se tako v obravnavanem obdobju zvišale za 9,7 % na dobrih 1.128 mio EUR. Odhodki za zagotavljanje socialne varnosti, ki, podobno kot v prvem četrtnetju lani, zajemajo solidarnostni transfer upokojencem v okviru covid ukrepov v višini 68 mio EUR, so se v prvem letošnjem četrtnetju zvišali za 0,9 %, nadomestila plač pa za 4,3 %. Zaradi višjih pokojnin so bila za 7,6 % višja tudi plačila ZZS za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so v prvem četrtnetju dosegla 123 mio EUR.

Vir: bilančni podatki ZPIZ.

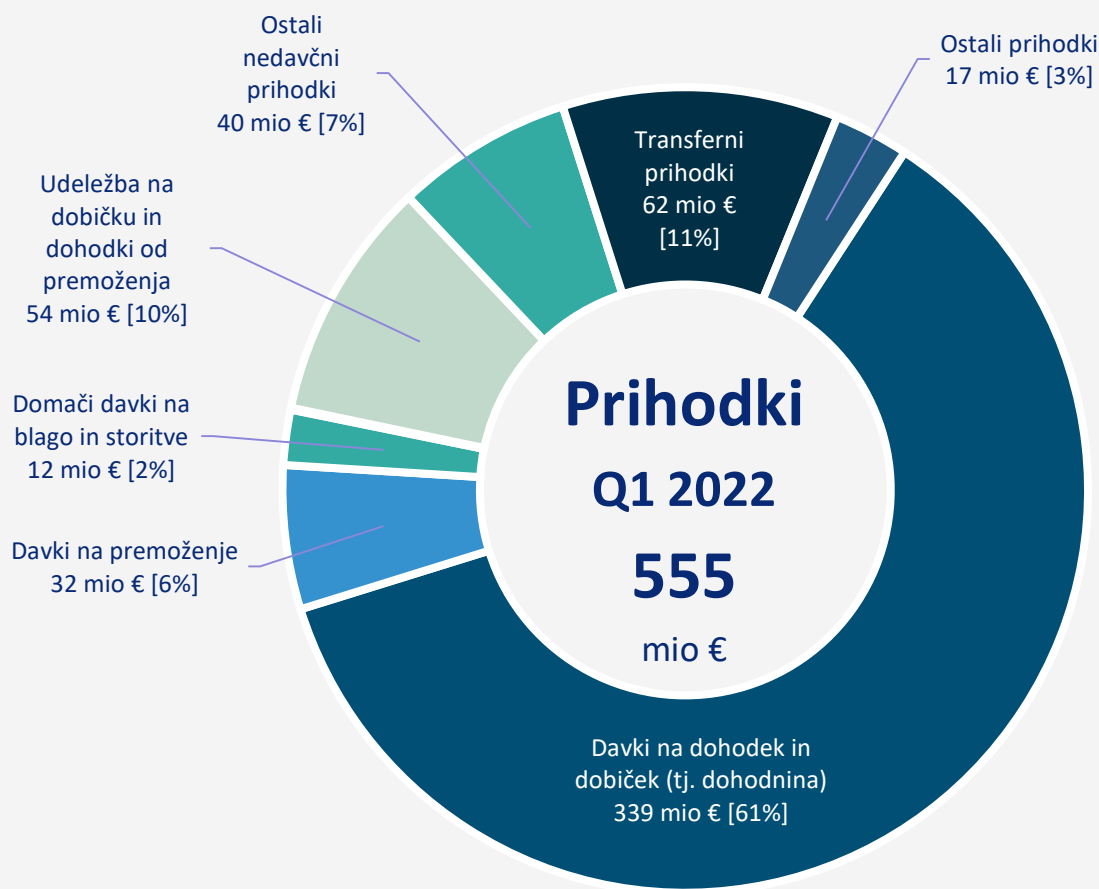
Vir: bilančni podatki ZZZS.

Zdravstvena blagajna ZZZS

Skupni prihodki ZZZS so v prvem četrletju 2022 znašali 885 mio EUR in so bili za 7,3 % ali 60 mio EUR višji kot v primerljivem obdobju predhodnega leta, k čemur so prispevali zlasti za 6,6 % višji prilivi od prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje zavarovancev. Ti so v celotni strukturi prihodkov zavoda v prvem četrletju predstavljali dobrih 82 % in skupaj znašali 729 mio EUR.

Skupni odhodki ZZZS so bili v prvem četrletju 2022 višji za 8 % glede na enako obdobje lani in so dosegli 1.001 mio EUR. V strukturi celotnih odhodkov zavoda, kjer so v obravnavanem obdobju glede na namen porabe največji oz. 80-odstotni delež predstavljali odhodki za zdravstvene storitve in ostalo zdravstveno dejavnost, so se transferi javnim zdravstvenim zavodom (ZZ) zvišali za 3,4 % na 680 mio EUR (v okviru teh za plače in prispevke za 5,7 %) in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb za 14,7 % na 128 mio EUR. Na zvišanje transferov javnim zavodom so med drugim vplivali tudi poročuni stroškov v mesecu marcu za drugo polovico preteklega leta 2021. V opazovanem obdobju so se občutneje (za 12,2 %) povečali izdatki za zdravila, cepiva in medicinske pripomočke. Ti so skupaj znašali 94 mio EUR in predstavljali 9 % vseh odhodkov ZZZS. V okviru transferov posameznikom in gospodinjstvom so se za 24,6 % ali 34 mio EUR na 172 mio EUR povečali tudi izdatki za boleznine (Q1 2022: 17 % celotnih odhodkov; Q1 2021: 15 %), med drugim tudi zaradi povečanih odhodkov iz naslova izolacije zaradi covid-19.

Proračuni občin

Opomba: Konsolidirana realizacija proračunov občin za mesec marec 2022 ne zajema podatkov občine Križevci, saj le-ta do dne 22. 4. 2022 Ministrstvu za finance ni posredovala podatkov na podlagi Pravilnika o poročanju občin o realiziranih prihodkih in drugih prejemkih ter odhodkih in drugih izdatkih občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 56/07 in 6/08). Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

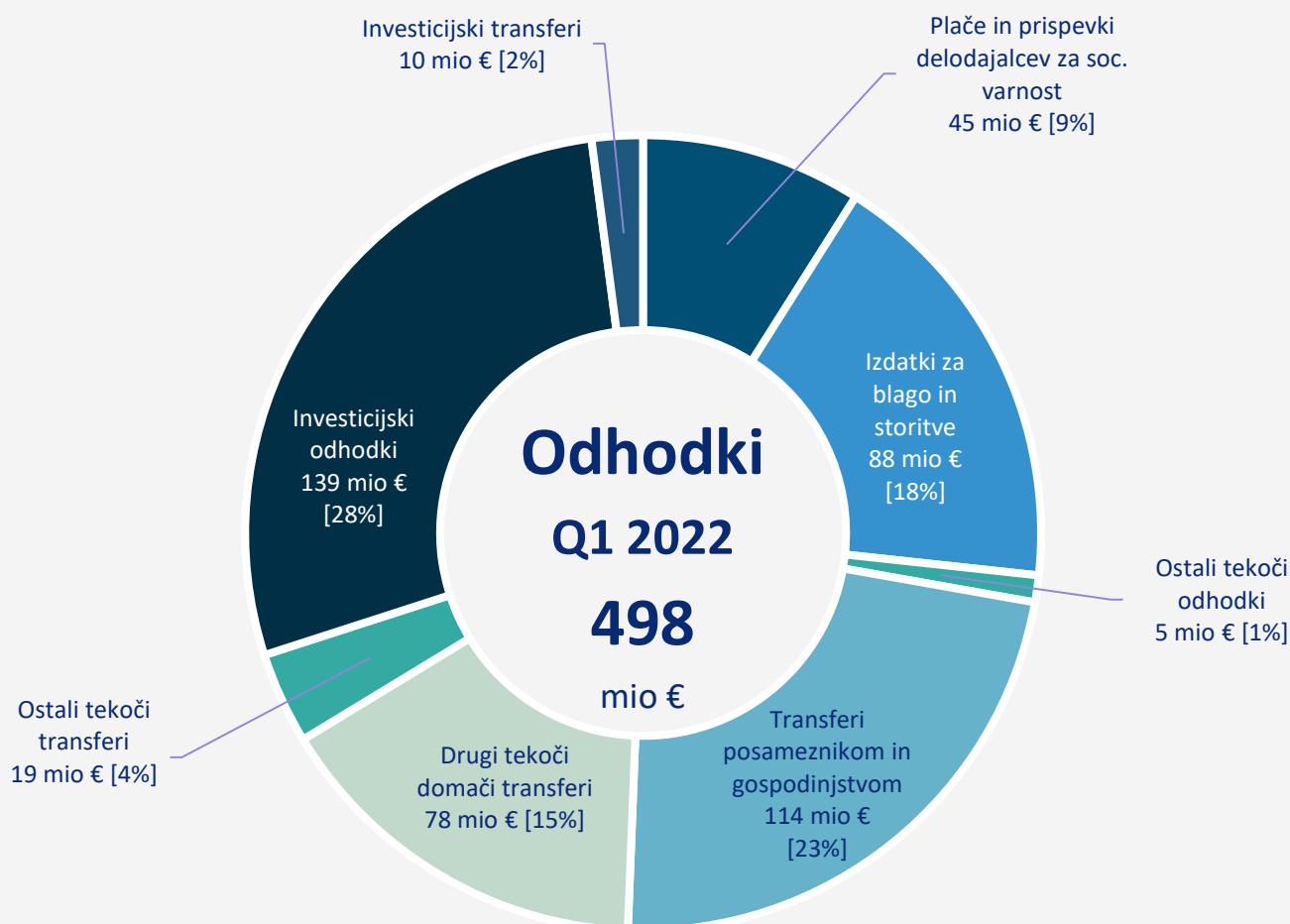
Skupni prihodki proračunov občin so v prvem četrtletju leta 2022 znašali 555 mio EUR. V celotni strukturi prihodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali davek na dohodek in dobiček (339 mio EUR ali 61 %), ki so jim sledili transferni prihodki (62 mio EUR ali 11 %) ter udeležba na dobičku in dohodki od premoženja (54 mio EUR ali 10 %).

Skupni prihodki proračunov občin so bili v prvem četrtletju leta 2022 za 8,4 % višji kot v prvem četrtletju leta 2021. K rasti so največ prispevali transferni prihodki, ki so se povečali za 42,9 %, predvsem na račun skoraj štirikratnega povečanja prejetih sredstev iz državnega proračuna za investicije, ter za skoraj tretjino večje udeležbe na dobičku in dohodkov iz premoženja.

Skupni odhodki proračunov občin so v prvem četrletju leta 2022 znašali 498 mio EUR. V celotni strukturi odhodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali investicijski odhodki (139 mio EUR ali 28 %), ki so jim sledili transferi posameznikom in gospodinjstvom (114 mio EUR ali 23 %) ter izdatki za blago in storitve (88 mio EUR ali 18 %).

Skupni odhodki proračunov občin so bili v prvem četrletju leta 2022 za 11,7 % višji kot v prvem četrletju leta 2021. K povečanju odhodkov so v omenjenem obdobju prispevali predvsem večji investicijski odhodki (za 30,5 %) predvsem na račun novogradenj, rekonstrukcij in adaptacij.

Proračuni občin so v prvem četrletju leta 2022 ustvarili presežek v višini 57 mio EUR.

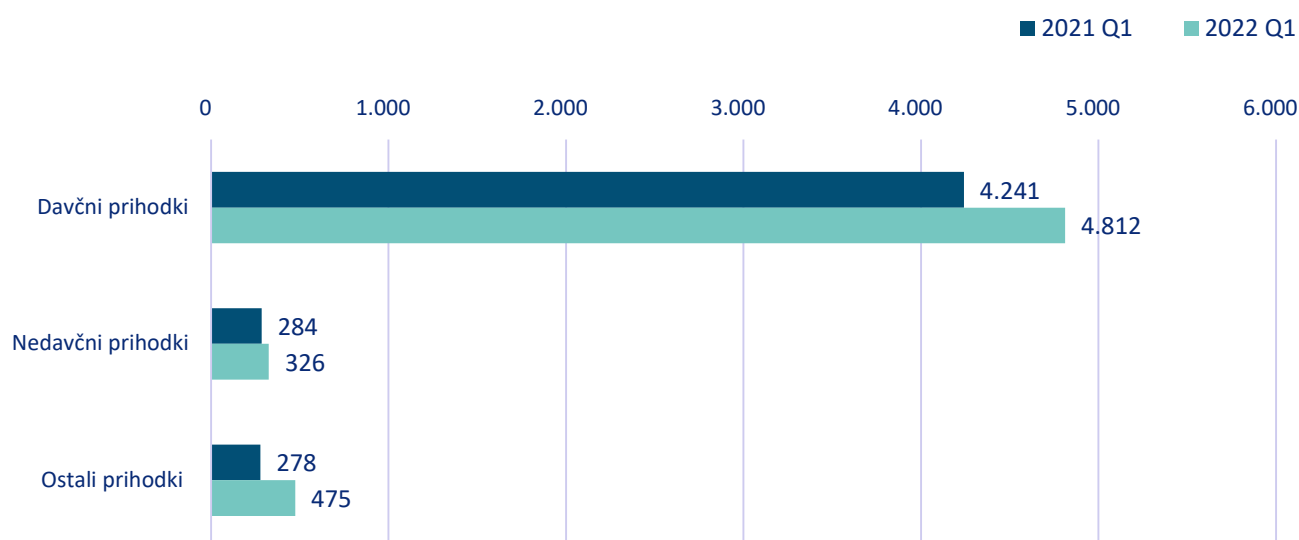

Opomba: Konsolidirana realizacija proračunov občin za mesec marec 2022 ne zajema podatkov občine Križevci, saj le-ta do dne 22. 4. 2022 Ministrstvu za finance ni posredovala podatkov na podlagi Pravilnika o poročanju občin o realiziranih prihodkih in drugih prejemkih ter odhodkih in drugih izdatkih občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 56/07 in 6/08). Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja

	2021 Q1	2022 Q1	Medl. rast %
	Mio €	Mio €	
I. Prihodki	4.804	5.613	16,8
II. Odhodki	6.103	5.930	-2,8
III. Primanjkljaj (I.-II.)	-1.299	-318	-

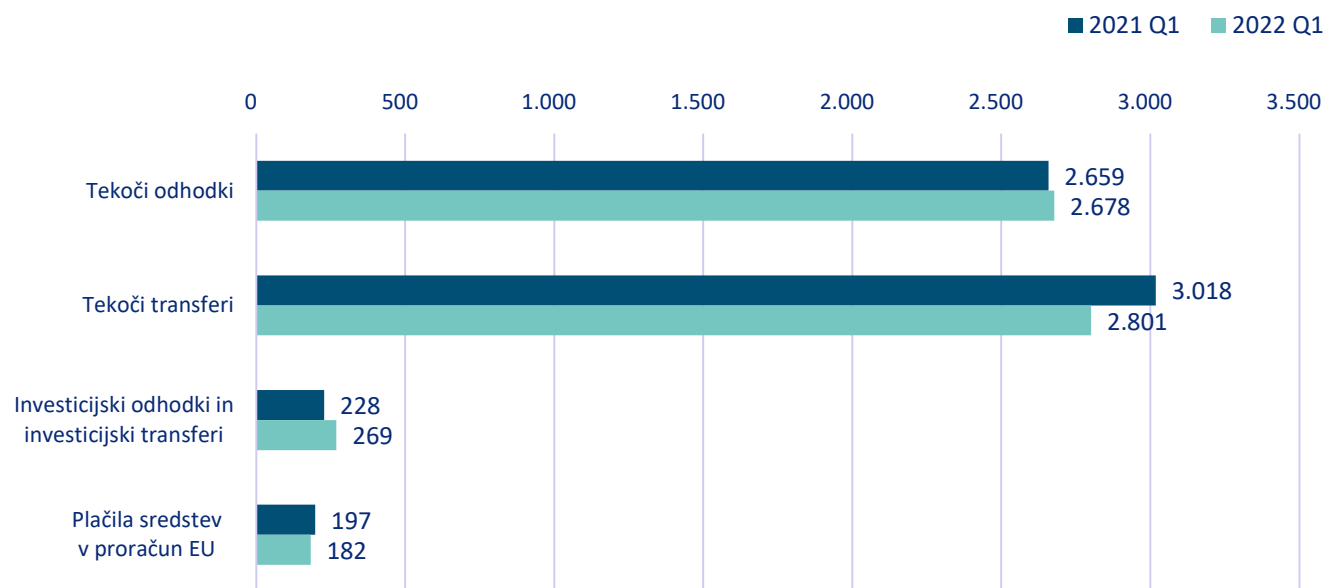
Prihodki prvega četrtnetja 2022 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvem četrtnetju leta 2022 znašali 5,6 mrd EUR, kar je 16,8 % več kot v prvem četrtnetju leta 2021. K rasti prihodkov so večji delež prispevali davčni prihodki, ki so bili glede na prvo četrtnetje leta 2021 večji za 13,5 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani so bili prihodki od dohodnine višji za 9,1 %, od davka od dohodkov pravnih oseb za 22,1 % in od davka na dodano vrednost za 32,4 %. Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili višji za 7 %.

Odhodki prvega četrtertletja 2022 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Odhodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvem četrtertletju leta 2022 znašali 5,9 mrd EUR, kar je 2,8 % manj kot v prvem četrtertletju leta 2021. K zmanjšanju odhodkov je v večji meri prispevalo zmanjšanje tekočih transferov za 7,2 %. Izmed teh so se najbolj zmanjšale subvencije (za 37 %) ter transferi posameznikom in gospodinjstvom (za 8,1 %). Investicijski odhodki in transferi so se v prvem četrtertletju leta 2022 v primerjavi s prvim četrtertletjem leta 2021 povečali za 18,1 %, v največji meri zaradi investicij v cestno in železniško infrastrukturo, v zdravstvo ter investicij na področju izobraževanja, varovanja okolja in oskrbe z vodo.

Primanjkljaj konsolidirane globalne bilance javnega financiranja je v prvem letošnjem četrtertletju tako znašal 318 mio EUR in je bil v primerjavi z enakim obdobjem lani za dobrih 980 mio EUR nižji.

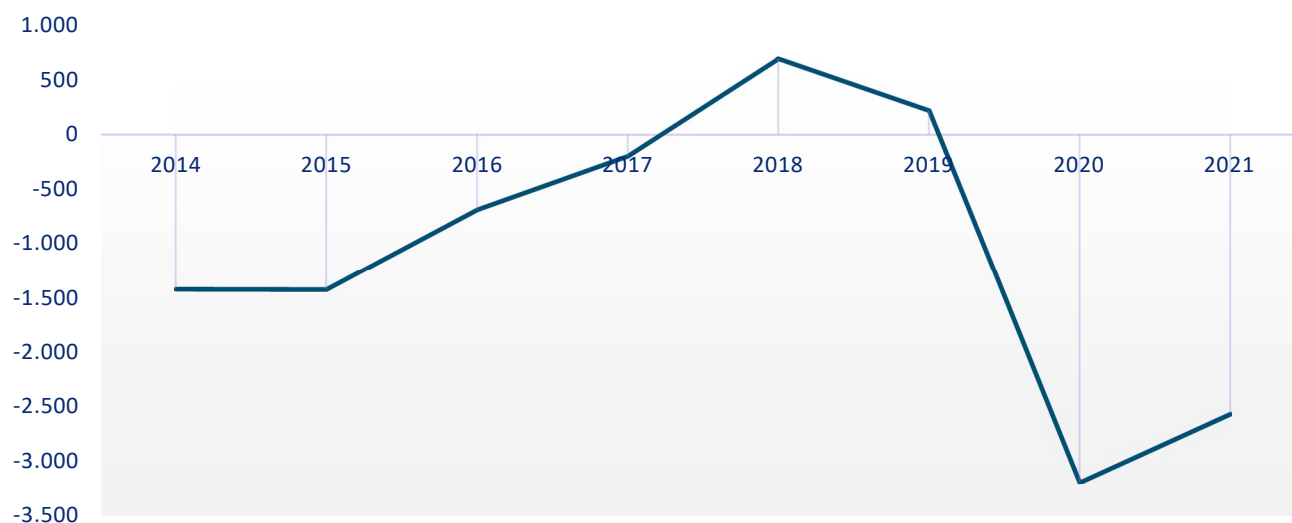
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država

	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	2022 Q1	Medl. rast %
Mio €						
Sektor država (S.13)						
Skupaj prihodki (prilivi)	5.161	6.044	5.606	6.248	-	-
Skupaj izdatki (odlivi)	6.481	6.381	5.996	6.763	-	-
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-1.320	-338	-390	-515	-	-
Mio €						
Centralna država (S.1311)						
Skupaj prihodki (prilivi)	3.009	3.614	3.241	3.813	3.610	20,0
Skupaj izdatki (odlivi)	4.363	4.298	3.687	4.120	3.830	-12,2
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-1.354	-684	-445	-307	-220	-
Mio €						
Lokalna država (S.1313)						
Skupaj prihodki (prilivi)	1.085	1.249	1.124	1.288	-	-
Skupaj izdatki (odlivi)	953	1.167	1.087	1.422	-	-
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	132	82	37	-134	-	-
Mio €						
Skladi socialne varnosti (S.1314)						
Skupaj prihodki (prilivi)	2.380	2.737	2.322	2.402	2.570	8,0
Skupaj izdatki (odlivi)	2.478	2.473	2.303	2.475	2.678	8,1
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-97	264	19	-73	-109	-

Opomba: podatki za sektor država in lokalno državo še niso na voljo (-).

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Presežek/primanjkljaj države v obdobju 2014–2021 (mio €)

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Kot prikazuje graf na str. 13, so se zaradi ugodne gospodarske aktivnosti v Sloveniji, v obdobju 2014–2019 prihodki sektorja država letno povečevali. Najbolj, in sicer za 9,7 %, v letu 2018, ko se je BDP nominalno zvišal za 6,6 % glede na predhodno leto. Izdatki sektorja država pa so v enakem obdobju rasli v povprečju počasneje in tako izboljšali stanje javnih financ iz primanjkljaja 3,7 % BDP (-1.424 mio EUR) v letu 2015, v presežek v višini 1,5 % BDP (696 mio EUR) v letu 2018 po denarnem toku. V letu 2019 je Slovenija ob umirjeni rasti zabeležila presežek v višini 222 mio EUR. V naslednjih dveh letih je javne finance Slovenije zaznamovala covid kriza in z njo povezani interventni ukrepi, s katerimi je vlada skušala zajeziti širjenje virusa in blažila posledice za gospodarstvo in prebivalstvo. Tako smo posledično v letu 2020 zabeležili primanjkljaj v višini 3.188 mio EUR oz. -6,8 % BDP.

Na podlagi preliminarne podatkov Ministrstva za finance je znašal primanjkljaj v letu 2021 2.562 mio EUR oz. -4,9 % BDP po denarnem toku, torej za 626 mio EUR manj kot v predhodnem letu. K temu je prispevala visoka, in sicer 16-odstotna rast prihodkov sektorja države, kljub še vedno naraščajočim izdatkom (podkrepljenimi na račun covid izdatkov), ki so se skupaj povečali za 11 % glede na leto 2020.

Primanjkljaj sektorja država je v letu 2021 ustvarila centralna država, saj je glavčina financiranja covid krize padla na ministrstva, ki so del državnega proračuna. Ta je ob 13,7 mrd EUR prilivov in 16,5 mrd EUR odlivov ustvarila nekaj manj kot 2,8 mrd EUR primanjkljaja po denarnem toku, medtem ko sta lokalna država in skladi socialne varnosti ob koncu leta 2021 zabeležili presežek prihodkov nad odhodki.

Podatki o prihodkih sektorja država (S.13), ki so v letu 2021 znašali 23.059 mio EUR (graf na str. 14), kažejo, da so glavni sestavni del skupnih javnofinančnih prilivov predstavljali davčni prihodki in prispevki za socialno varnost. Leta 2021 so davki namreč obsegali približno polovico (49 %) vseh prilivov sektorja država, socialni prispevki pa 37 %. Davčni prihodki so se glede na leto 2020 zvišali za 19,8 % ali 1.856 mio EUR in tako znašali 11.251 mio EUR. Rasle so vse glavne kategorije (davčnih) prihodkov. Najbolj so se povečali davki na dohodek in dobiček, in sicer za 22,8 %, predvsem na račun več pobranega davka od dobička pravnih oseb, kot tudi dohodnine, kot posledica ugodne gospodarske aktivnosti – višji dobički družb, in razmer na trgu dela (višje plače in rast zaposlenosti). Pri davkih na blago in storitve so se nominalno najbolj povečali prihodki od DDV, in sicer za dobrih 20 % (za okoli 717 mio EUR) na 4.242 mio EUR kot posledica visoke rasti zasebne potrošnje (15,9 % rast) in investicij (22,1 % rast) v letu 2021. Prihodki od trošarin so bili višji za 11,9 %. Prispevki za socialno varnost, ki se nakazujejo v državni proračun in oba sklada socialne varnosti, so v letu 2021 dosegli 8.428 mio EUR in so bili za 7,3 % oz. 573 mio EUR višji glede na leto 2020 k čemur so občutno, kot že omenjeno, prispevala ugodna gibanja plač in zaposlenosti. Na povišanje sta namreč v večji meri vplivali ugodni bilanci ZPIZ in ZZSZ, saj se je rast plač zlasti v javnem sektorju posledično odražala v visokih prilivih iz naslova obveznih prispevkov v obe blagajni. Ob tem je potrebno omeniti, da so na rast davčnih prihodkov kot prispevkov ugodno vplivali tudi plačani davki in prispevki, ki se sicer nanašajo na leto 2020, a so bili takrat na podlagi interventnega ukrepa vlade za zagotavljanje likvidnosti gospodarstva, odloženi v plačilo v naslednjih letih. Prihodki od prodaje blaga in storitev so v tem letu znašali 1.881 mio EUR (8 % celotnih prihodkov države) in so bili za 17,2 % višji kot v predhodnem letu. Razlog za občutno rast pa je v sproščanju ukrepov glede opravljanja storitev javne in tržne dejavnosti, ki jih v glavnini generirajo javni zavodi, gospodarske družbe, javne agencije ter občine.

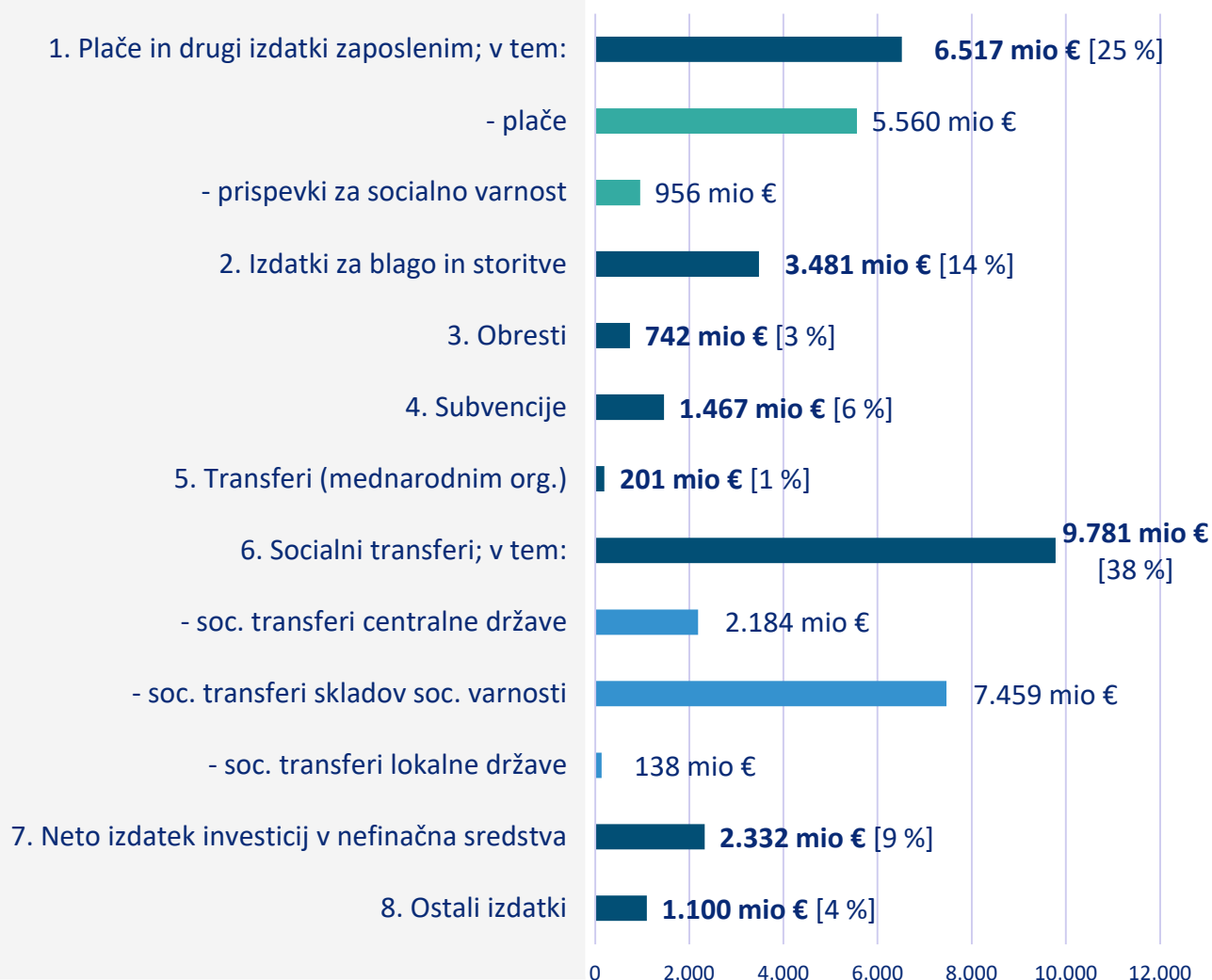
V prvem četrtnem letu 2022 se nadaljuje visoka rast prihodkov centralne države (S.1311), tako so se glede na enako obdobje lani povečali za 20 % na 3,6 mrd EUR. V okviru teh so se za 21 % povečali davčni prihodki, predvsem na račun prihodkov od DDV-ja (rast 30 %) ter rasti dohodnine in davka na dobiček (rast 10,9 %). Skupaj so davčni prihodki znašali 2,4 mrd EUR. Transferni prihodki so se povečali za 34,9 % na 582 mio EUR, predvsem na račun višjih transferov iz EU, torej priliva iz Mehanizma za okrevanje in odpornost v proračunski sklad za okrevanje in odpornost v višini 118 mio EUR, medtem ko so transferi od drugih enot sektorja država, ki predstavljajo predvsem tekoče transfere iz ZZSZ blagajne v javne zavode na centralni ravni na področju zdravstva za opravljanje javne službe, ostali na enaki ravni.

Prihodki skladov socialne varnosti (S.1314) so v prvem četrtnem letu 2022 znašali 2.570 mio EUR in bili za 8 % (za 189 mio EUR) višji glede na prvo četrtno leto 2021. Na podlagi ugodnih razmer na trgu dela je rast pričakovano izhajala predvsem iz prispevkov za socialno varnost. Ti so bili medletno višji za 6,8 %. K rasti prihodkov skladov pa so prispevali tudi za 13,8 % višji transferni prihodki, ki so v večji meri pripadali pokojninski blagajni (ZPIZ) na podlagi zagotovljenih sredstev s strani državnega proračuna za pokrivanje razlike med prihodki in odhodki zavoda. K zvišanju drugih prihodkov, ki so bili v prvem četrtnem letu letos medletno višji za 27 % ali dobre 4 mio EUR, pa so prispevali višji prihodki od prodaje blaga in storitev oz. tržni prihodki.

Izdatki sektorja država

2021

25.621 mio €

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

V okviru 25.621 mio EUR celotnih izdatkov sektorja država (S.13) v letu 2021 (graf zgoraj), so plače in drugi izdatki zaposlenim znašali 6.517 mio eur, socialni transferji pa 9.781 mio EUR. Skupaj sta ti dve ekonomski kategoriji tako predstavljali glavnino oz. 64 % celotnih izdatkov države v tem letu. Izdatki za plače so se glede na prejšnje leto povečali za 11,5 % ali 573 mio EUR na 5.560 mio EUR predvsem zaradi izplačil različnih dodatkov zaposlenim med epidemijo. Večji del sredstev, 72 %, namenjenih za plače in dodatke je bilo izplačanih zaposlenim v drugih enotah sektorja država, torej v javnih zavodih in agencijah, javnih skladih ter gospodarski družbah. Tako so se končni izdatki za plače in druge izdatke zaposlenim v javnih zavodih na področju zdravstva v zadnjih dveh letih povečali skupaj za 38,4 %, samo v 2021 pa za 15,3 %. Socialni transferi, v okviru katerih so pokojnine predstavljale dobrih 53 %, so se po visoki rasti v letu 2020, še dodatno zvišali, in sicer za 4,9 % (za okoli 460 mio EUR). Izdatki za blago in storitve, so z 14-odstotnim deležem v strukturi celotnih izdatkov sektorja država prav tako predstavljali pomembno kategorijo javnofinančnih izdatkov v Sloveniji; na letni ravni so ti znašali 3.481 mio EUR ob skoraj 22 % rasti glede na leto 2020. K tej rasti je največ, podobno kot pri agregatu plače, prispevala rast vmesne porabe pri javnih zavodih, tako na centralni kot lokalni ravni, najbolj pa na področju zdravstva, kjer

beležimo rast 16,6 %, in to kljub omejenemu obsegu opravljenih zdravstvenih storitev. Končni izdatki za obresti so s 742 mio EUR predstavljali slabe 3 % celotnih izdatkov države. Ti izdatki se že nekaj zaporednih let nižajo, tokrat za 5,7 %, in sicer zaradi učinkovitega upravljanja z dolgom kot tudi zaradi ugodnih razmer na finančnih trgih. Raven subvencij se v letu 2021 ni znižala oz. se je celo zvišala; razlogi za to so še vedno pomoči gospodarstvu zaradi covid krize. Tako so se ti končni izdatki zvišali za 13,3 %, predvsem na račun pokrivanja fiksnih stroškov po PKP ukrepih za leto 2020 in prvo četrletje 2021. V letu 2021 so se investicije povečale za 24,5 % ali 459 mio EUR na dobre 2,3 mrd EUR. Del teh je bilo financiranih tudi z evropskimi viri, torej sredstvi iz strukturnih, kohezijskih in drugih EU skladov. Iz Sklada za okrevanje in odpornost je Slovenija od prejetih 231 mio EUR za investicije preteklo leto porabila 111 mio EUR, oz. je bilo okoli 5 % investicijskih izdatkov financiranih iz omenjenega sklada. Gledano po podsektorjih je bilo na centralni ravni generiranih za 1,5 mrd EUR investicij, od tega so ministrstva in druge enote proračunske centralne države ustvarile za 733 mio EUR investicijskih izdatkov, javni zavodi 384 mio EUR, razliko pa še preostale izven proračunske enote, kot npr. gospodarske družbe, javni skladi in proračunski skladi. Na lokalni ravni so glavnino izdatkov za investicije namenile občine in sicer kar 742 mio EUR.

Izdatki centralne države (S.1311) so se v prvem četrletju 2022 znižali za 12,2 % in tako znašali 3,8 mrd EUR. Glavni razlog za to so subvencije, ki so obsegale 121 mio EUR, in so glede na enako obdobje lani nižje kar za 406 mio EUR, saj so se pomoči po interventnih covid ukrepih izplačujejo v bistveno manjšem obsegu. To je vplivalo tudi na padec socialnih transferov, tako da so se končni izdatki za socialno asistenco znižali za 21,7 %. Sredstva za zaposlene so se znižala glede na enako obdobje lani za 8 % na 963 mio EUR, zaradi nižjih izplačil dodatkov zaradi covid, do katerih so bili upravičeni predvsem zaposleni v javnih zavodih, še posebej v zdravstvu. Povečala pa se je vmesna poraba, in sicer za 21 % zaradi vzpostavitve rednega izvajanja javne in tržne službe s strani javnih zavodov, ter investicije (rast za 35 %), ki so financirane tudi iz EU virov. Tako je centralna država po prvi oceni v prvem četrletju 2022 zabeležila primanjkljaj v višini 220 mio EUR, medtem ko je v enakem obdobju lani ustvarila primanjkljaj v višini 1.354 mio EUR.

Skupni izdatki skladov socialne varnosti (S.1314) so se v prvem četrletju letos zvišali za 8,1 % (za okoli 200 mio EUR) in dosegli 2.678 mio EUR. Največ so k tolikšnemu zvišanju prispevali socialni transferi za zagotavljanje socialne varnosti, ki so v prvem letošnjem četrletju predstavljali 78 % vseh izdatkov skladov socialne varnosti. Ti so se medletno zvišali za 10,4 % ali 195 mio EUR. Razlog za tolikšno zvišanje lahko pripišemo predvsem povečanim izdatkom za pokojnine, nadomestilom plač za čas začasne odsotnosti z dela in izdatkom za zdravlila. V prvem četrletju so rasla tudi plačila koncesionarjem in zasebnim zdravstvenim zavodom. Podobno kot v prvem četrletju lani je bil tudi v letošnjem četrletju v okviru socialnih transferjev izplačan solidarnosti dodatek upokojujencem, in sicer v višini 68 mio EUR. Na približno enaki ravni so v obravnavanem obdobju ostali transferi drugim enotam države, med katerimi so se za 4,3 % povečali transferi javnim zavodom za stroške dela, medtem ko so se transferi za vmesno porabo javnih zavodov znižali za 5,8 %. Skladi socialne varnosti so tako v prvem četrletju 2022 zabeležili primanjkljaj v višini 109 mio EUR „po denarnem toku, k čemur je v večji meri prispevala zdravstvena blagajna (ZZZS).

Državna poročstva

Stanje poroštev Republike Slovenije

2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	2022 Q1	Medl. rast %
------------	------------	------------	------------	------------	-----------------

Skupaj vsa poročstva

5.009	4.963	4.841	4.718	4.670	-6,8
-------	-------	-------	-------	-------	------

razdelitev glede na institucionalno razdelitev kreditojemalca

Mio €

Javne nefinančne družbe	2.146	2.092	2.047	1.988	1.954	-8,9
Institucije in organi EU	1.573	1.640	1.622	1.622	1.643	4,4
Javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	669	669	669	669	669	0,0
Državni skladi	434	382	335	289	262	-39,5
Države članice EU	88	88	88	88	88	0,0
Nacionalne zasebne nefinančne družbe	61	57	50	36	31	-49,3
Nefinančne družbe pod tujim nadzorom	14	13	12	11	10	-28,3
Gospodinjstva	12	9	6	4	2	-81,0
Druge enote centralne države	7	7	7	6	6	-15,3
Delodajalci	2	2	1	1	1	-71,7
Države nečlanice in mednarodne organizacije, ki niso rezidenčne v EU	3	3	3	3	3	14,5
Ostalo pod 1 mio €	0	0	0	0	0	-84,0

razdelitev po naslovu zadolžitve

Mio €

Kratkoročni notranji dolgovi	-	-	-	-	-	
Dolgoročni notranji dolgovi	1.292	1.228	1.158	1.059	1.021	-20,9
Kratkoročni zunanji dolgovi	-	-	-	-	-	
Dolgoročni zunanji dolgovi	3.717	3.735	3.683	3.659	3.649	-1,8

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Stanje državnih poroštev se je v obdobju od 31. 3. 2021 do 31. 3. 2022 znižalo za 339 mio EUR in na dan 31. 3. 2022 znaša 4.670 mio EUR. V strukturi po naslovu zadolžitve znaša delež državnih poroštev za notranje dolgove konec marca 2022 21,9 % in za zunanje dolgove 78,1 %.

Najave objav podatkov

Četrtletna objava	Obdobje poročanja	Datum objave
April 2022	Q1 2022	29. april 2022
Julij 2022	Q1+Q2 2022	29. julij 2022
Oktober 2022	Q1+Q2+Q3 2022	31. oktober 2022
Januar 2023	Q1+Q2+Q3+Q4 2022	31. januar 2023

Fotografija na naslovnici: Zodar/Shutterstock.com

Fotografija na str. 2: 4045/Shutterstock.com

